

det er blot et Forslag, som tilsigter at tilvejebringe en nødtørlig Forrentning af de betydelige Kapitaler, der ere anbragte i vort Statsbanenet. Takstforhøjelsen maa ikke kaldes en Skat, nu vel, saa maa vi maaske kalde Lovforslaget et Led i det Pumpeværk, som Regeringen vil anlægge til at suge Penge ud af Befolkningens Lommer. Navnet skulle vi ikke strides om, man kan kalde det, som man vil, men det kommer naturnødvendigt til at virke ganske som en ny indirekte Skat paa Befolkningen, og det vil blive en Afgift, som vil bringe Stagnation i den Udvikling, Banneerne skulle fremme, og som vi have hørt den ene Gang efter den anden var Formaalet med Anlæg af Jernbaner. Den højtærede Finansminister holdt den 14. November 1895 her i Folketinget en Tale, hvori han beviste, at lave Takster forøge Statsbanernes Indtægter mægtigt, hvorimod dette at holde Taksterne høje holder Udviklingen tilbage. Den Tale vilde jeg meget gerne have, at den højtærede Finansminister vilde holde her i Tinget igen nu i denne Anledning. Den vilde være et knusende Angreb paa det Forslag, her er forelagt. At han nu har faaet en anden Opfattelse af dette Spørgsmaal, beviser kun, at han ogsaa paa dette Omraade har været underkastet Forvandlingens Lov. Han har jo været underkastet denne Lov ikke alene paa dette Omraade, men ogsaa paa adskillige andre. Nu hedder det, at Jernbanerne skulle forrente sig. Og hvorledes stiller man sig da nu til den Opgave — det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (Bang) har været stærkt inde derpaa, og jeg skal gaa hurtigt hen over det — at anlægge Jernbaner med det for Øje at ophjælpe visse Dele af Landet, Jernbaner, om hvilke man ved, at de i lang Tid ikke paa nogen Maade ville kunne forrente sig, men skulle have et betydeligt Tilskud? Hvad vilde man for øvrigt sige til, om der stod en Mand frem i dette høje Ting og hævdede, at vore Landeveje, som ere anlagte for at lette Befolkningen dens Samkvem, skulde forrente sig? Man siger, at Jernbanerne skulle betales af dem, der bruge dem. Men hvis en Mand vilde gøre det samme gældende overfor dem, der køre paa Landevejene, vilde man svare, jeg vil ikke sige med det Udtryk, at den Mand var gal, men noget i den Retning. Man hævder virkelig, at de Folk, som benytte Jernbanerne enten til Rejser eller til at forsende Varer, skulle betale saa meget, at de, der ikke køre og ikke forsende Varer, kunne blive fri for at betale til Jernbanerne.

Men er det dog ikke saaledes, at hver eneste Mand i Landet, selv om han aldrig nogen Sinde har kørt paa Jernbane og aldrig nogen Sinde har afsendt et Pund Gods med Jernbanen, dog har Gavn af Jernbanen, saa at det vil føles som et Tryk paa hvert eneste Menneske, hvis vi ikke havde Jernbaner?

Hvis man imidlertid endelig vil sige, at Jernbanerne skulle give et større Udbytte end de give i dette Øjeblik, tror jeg, at det kan lykkes at raa dertil uden at forhøje Taksterne. Jeg ved ikke, hvor meget der kan opnaas, men der er forskellige Omraader, hvor det kan lade sig gøre at indføre Besparelser, som ikke falde nogen til Last. Jeg skal i den Anledning nævne en Post paa Finansloven til det kørende Personale paa 117,000 Kr. til Natpenge, der ere Penge, som maa betales det kørende Personale, fordi de vedkommende ere borte fra deres Hjem og til Tjeneste om Natten. Jeg skal for et bestemt Forholds Vedkommende, som jeg kender af Erfaring, nævne, hvad de bruges til. Paa Strækningen mellem Aarhus og Frederikshavn kører et vist Antal Togbetjente. De bo ikke ved Endestationerne, saa at de kunne gaa hjem, naar de ere færdige med deres Køretur, men de bo i Aalborg eller andre Steder, og saa udkommanderes de og ende enten i Frederikshavn eller i Aarhus. Man har saa lejet Huse eller Boliger til dem og lønner en Betjening til at holde det vedlige. Det koster altsaa Staten en Del Penge foruden, hvad der maa betales Mandskabet for at være ude. Jeg er ikke i Tvivl om, at hvis man vilde foretage en Ændring med Hensyn til Betjeningens Bosteder, vilde der kunne spares ret betydelige Summer for Statskassen. Jeg ved vel, at der gøres den Indvending — og den har noget paa sig —, at det frembyder sine Vanskeligheder, idet Mandskabet nu en Gang er kommet til at bo, hvor de bo, maaske have faaet fast Ejendom o. s. v., saa at det vilde blive mødt med betydelig Modstand fra Mandskabets Side, hvis man fandt paa at flytte dem. Det kan være, at det gælder for en Del af Mandskabet, men langt fra for dem alle, og fra min Hjemmelsmand ved jeg, at hvis man vilde gaa den Vej med Hensyn til denne Strækning at udstede en Bekendtgørelse om, at der til den og den Tid skal foretages en Flytning af Mandskabet, og anmodede dem, der kunde ønske eller være villige til at flytte, om at melde sig, vilde der komme saa mange, at vistnok det, som nu ofres unødvendigt, kunde spares. Der kunde maaske paa forskellige andre Omraader spares paa